

KANALBYEN EIENDOM AS
Att. Sven Erik Knoph
Postboks 114
4662 KRISTIANSAND S

Saksbehandler, innvalgstelefon
Liudmila Pechinkina, 37017847

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø – Flisebukta

---

Statsforvalteren i Agder gir Kanalbyen eiendom AS tillatelse til utfylling av inntil 33 000 m³ sprengstein i sjø i Flisebukta i Kristiansand kommune. Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11.

Vi fatter samtidig saksbehandlingsgebyr på kr 33 800.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 14.12.2020 om utfylling i sjø i Flisebukta, vedlegg til søknaden og øvrige opplysninger og kommunikasjon i saken. Vi beklager lang saksbehandlingstid.

1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Kanalbyen eiendom AS tillatelse til utfylling av inntil 33 000 m³ sprengstein i sjø i Flisebukta ved gnr./bnr. 150/1727 i Kristiansand kommune.

Tillatelse gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 7.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

2 Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr i brev av 05.01.2021. Statsforvalteren har vurdert tidsbruken som er grunnlaget for valg av gebyrsats, og kommet frem til at det er riktig å legge gebyret på sats 6. Dette tilsvarer kr 33 800, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

3 Sakens bakgrunn

COWI AS søker på vegne av Kanalbyen eiendom AS om tillatelse til å fylle ut ca. 30 000 m³ sprengstein i Flisebukta ved gnr./bnr. 150/1727 i Kristiansand kommune. For å unngå fare for utglidning av massene vil det etableres en motfylling. Det er anslått at totalt areal berørt av utfyllingen vil være 20 000 m². Utfyllingen skal skje både fra land og fra lekter. Massene som skal benyttes til utfyllingen, er utsprengt stein i forbindelse med etablering av et parkeringsanlegg like ved tiltaksområdet.

Den omsøkte utfyllingen er en del av et større utbyggingsprosjekt, jf. reguleringsplan «Silokaia» av 16.09.2015, planid 1400. Det vil etter planen gå en ny og breiere vei på deler av utfyllingen. Det er tidligere fylt ut vest for eksisterende vei.

Sweco Norge AS har utarbeidet et geoteknisk notat med geotekniske vurderinger av bunnforholdene og stabilitetsberegninger knyttet til den omsøkte utfyllingen. I notatet foreslås det at arbeidene gjennomføres i flere trinn, og starter ytterst i foten av fyllingen og fortsetter deretter inn mot land for å oppnå god nok stabilitet før utfylling på land. Ved utfylling kan det forekomme at stedlige bunnmasser fortrenses av utfylte masser, som kan medføre at nødvendig fyllingsvolum blir større enn antatt.

Sedimentundersøkelser gjennomført i forbindelse med tiltaket viser at sedimentene er forurenset, men at forurensningsgraden varierer noe og ser ut til å være mindre i sjøbunnen nærmere land. I søknaden foreslår tiltakshaver å benytte dobbelt siltgard for å hindre spredning av forurensete partikler og måle partikkelinnhold i vannmassene under tiltaksgjennomføring.

Kristiansand kommune fattet den 22.02.2021 vedtak om dispensasjon fra formål i reguleringsplanen. Kystverket ga den 23.02.2021 tillatelse til utfylling i sjø etter havne- og farvannsloven.

Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempe ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad det omsøkte tiltaket er akseptabelt sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

4 Saksgang

Statsforvalteren sendte den 05.01.2021 søknaden på høring til aktuelle myndigheter og berørte parter. Høringsuttalelsene vi har fått, er oppsummert under.

Kystverket skriver bl.a. følgende i brev av 07.01.2021:

«Utfylling i sjø krever tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14. Ettersom deler av utfyllingen ligger i hovedledene er det Kystverket som skal behandle saken, jf. havne- og farvannsloven § 14 andre ledd og Samferdselsdepartementets delegering til Kystverket. Vi kan ikke se å ha mottatt søknad etter havne- og farvannsloven. Kystverket har ingen vesentlige merknader til Statsforvalterens behandling av søknaden etter forurensningsregelverket.»

Agder fylkeskommune skriver i e-post av 15.01.2021 at saken ble oversendt Norsk maritim museum (NMM) for uttalelse. NMM har ikke merknader til saken.

Fiskeridirektoratet region Sør skriver bl.a. følgende i brev av 12.01.2021:

«Vi har < ... > vurdert den aktuelle søknaden ut fra fiskeri- og havbruksinteresser i området, deriblant marint biologisk mangfold.

Ifølge Fiskeridirektoratets kartverktøy på <https://portal.fiskeridir.no/plan> ser det ut som den utfyllingen ikke vil komme i konflikt med noen av de interesser vi er satt til å ivareta.

Det er imidlertid en kjent sak at fjorden og havnen i Kristiansand noen steder kan være noe forurenset, og det er derfor av stor viktighet at det settes krav om at det i arbeidet med utfyllingen gjøres bruk av siltgardin, slik som beskrevet i de mottatte dokumenter. Dette for å hindre spredning og oppvirvling av eventuelle miljøskadelige stoffer som måtte befinne seg i bunnsedimentet på dette stedet.

Utover det nevnte har ikke Fiskeridirektoratet ytterligere merknader < ... >.»

5 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

De viktigste konsekvensene av utfylling i sjø er midlertid forringelse av vannkvalitet i form av nedslamming, spredning av partikler fra sedimenter og utfyllingsmasser samt endring av habitatet til vannlevende organismer. I tillegg kan støy under arbeidene ha negativ påvirkning på dyr og redusere verdien av rekreasjon og friluftsliv. Vi har vurdert disse momentene i det som følger.

Forurensningssituasjonen i tiltaksområdet

Ifølge oversendt rapport fra sedimentundersøkelsene gjennomført i januar 2021, er det påvist høye konsentrasjoner av metaller, enkelte polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH), tributyltinn (TBT) og polyklorerte bifenyler (PCB7) i sedimentene ytterst i tiltaksområdet (punkt 1 i figur 1), mens i sedimentene nærmere land (punkt 2 og 3 i figur 1) er det påvist høye konsentrasjoner av PCB7 og TBT.

Figur 1 Lokalisering av prøvepunkter (hentet fra COWI AS sitt notat «Tilstandsklassifisering av sedimentprøver fra Flisebukta»).

Sammenlignet med grenseverdiene for sediment i Miljødirektoratet sin veileder M-608, tilsvarer forurensningsgraden i sedimentene i prøvepunkt 1 tilstandsklasse III (moderat) for arsen, nikkel, sink, PCB7 og pyren, tilstandsklasse IV (dårlig) for kobber, antracen og indeno(1,2,3-cd)pyren og tilstandsklasse V (svært dårlig) for TBT. Forurensningsgraden i sedimentene i prøvepunkt 2 og 3 tilsvarer tilstandsklasse III for PCB7 og tilstandsklasse V for TBT. I praksis betyr det at det kan oppstå kroniske, akutt kroniske og omfattende toksiske effekter hos akvatiske organismer ved eksponering for stoffer i konsentrasjoner som henholdsvis tilsvarer tilstandsklasse III, IV og V for sediment.

Mange miljøgifter er hydrofobe og binder seg til små partikler som silt og leire, og kan lett frigjøres dersom sedimentene blir forstyrret. Analysen av sedimentsammensetningen viser at sedimentene i prøvepunkt 1 består av ca. 70 % småpartikulært materiale, mens sedimentene i prøvepunkt 2 og 3 inneholder ca. 17-21 % småpartikulært materiale. På bakgrunn av dette vurderer vi at det er en fare for sedimentoppvirvling og spredning av forurensede partikler ut fra tiltaksområdet når den omsøkte utfyllingen gjennomføres. Tiltakshaver foreslår å benytte dobbelt siltgardin for å hindre partikkelspredning. I tillegg foreslår tiltakshaver å utføre kontinuerlige turbiditetsmålinger for å kontrollere partikkelinnhold i vannmassene. Erfaringer fra lignende prosjekter viser at siltgardin er et egnet spredningsbegrensende tiltak så lenge det omslutter hele tiltaksområdet og kontrolleres for funksjon. Måling av turbiditet brukes ofte i tillegg for å kontrollere at siltgardinet fungerer etter formålet. Vi stiller derfor vilkår om bruk av dobbelt siltgardin eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt, og kontinuerlige turbiditetsmålinger i samsvar med tiltakshavers eget forslag, jf. vilkår 3 og vilkår 4.

Utfyllingsmasser

Utfyllingsmasser er en potensiell forurensningskilde. Det er ifølge søknaden lokal sprengstein (tunnelstein) som skal benyttes til utfylling. Sprengstein kan inneholde nydannede partikler fra sprengningsarbeid som kan føre til nedslamming av nærliggende områder. Mengde sprengstoff og sprengningsteknikk har betydning for dannelse av finstoff, og finstoffmengde er bl.a. ofte større ved tunnelspredning der det benyttes mye sprengstoff. Ved sprengning av noen bergarter dannes det i tillegg spisse/nåleformede partikler som kan føre til mekaniske skader på vannlevende organismer, særlig på gjellevev hos fisk og filtrerende bunndyr og dyreplankton. Etter vår vurdering vil siltgardin begrense spredning av partikler fra utfyllingsmassene ut fra tiltaksområdet. Vi stiller vilkår om at

utfyllingsmassene ikke skal inneholde stein fra bergarter hvor frigjøring av nåleformede partikler er sannsynlig, og stein med fare for innhold av sulfidholdige bergarter, jf. vilkår 2.

Sprengstein kan inneholde rester av nitrogenforbindelser fra sprengning, noe som kan føre til utlekking av nitrogen. Tilførsel av nitrogen kan gi eutrofieringseffekter (økt mengde av planteplankton og alger) samt påvirke pH i vann. Mengde av nitrogenforbindelser er bl.a. avhengig av type og mengde sprengstoff. Tunnelstein inneholder som regel større mengde nitrogen enn sprengstein fra dagbrudd og ved bruk av sprøytebetong vil avrenningen være basisk. I det aktuelle tilfellet er det relativt store mengder sprengsteinmasser som skal fylles ut. Vi vurderer likevel at tilførsel av ekstra nitrogen ikke vil ha vesentlig innvirkning på miljøet i det aktuelle tilfellet siden tiltaksområdet ligger relativt åpent, og konsentrasjonen av tilførte nitrogenforbindelser vil trolig raskt fortynnes. Eventuell basisk avrenning vil ikke ha nevneverdig påvirkning på pH i vann grunnet sjøvannets store bufferevne.

Dersom det brukes plastslanger/ledninger under sprengning, kan sprengstein ha plastrester som fort kan spres ut i vannmassene. Vi forutsetter at det brukes elektriske tennsystemer ved sprengning. Vi stiller vilkår om at tiltakshaver bl.a. skal fjerne synlig plast før utfyllingsarbeidene og iverksette tiltak for å redusere plastforsøpling etter at tiltakene er gjennomført, jf. vilkår 2. Vi viser for øvrig til Miljødirektoratet sitt faktaark om plast i sprengstein vedlagt dette brevet.

Utfyllingens betydning for strømforhold og vannutskifting

Tiltaksområdet ligger i en liten bukt som er en del av vannforekomsten Kristiansandsfjorden-indre havn. Ut fra områdets beliggenhet og tiltakets størrelse er det ikke sannsynlig at den omsøkte utfyllingen vil påvirke strømforholdene i vannforekomsten eller ha innvirkning på vannutskifting. Det kan likevel forventes noe endrede strømforhold like ved tiltaksområdet.

Natur- og rekreasjonsverdiene i tiltaksområdet

Det er i nærheten av tiltaksområdet registrert flere fuglearter oppført på norsk rødliste, bl.a. ærfugl (nær truet), fiskemåke (nær truet) og makrellterne (truet), jf. Miljødirektoratets kartløsning Naturbase kart. Et mindre viktig gytefelt for torsk er registrert ca. 1 km sørvest for tiltaksområdet, jf. Fiskeridirektoratet sitt kartverktøy.

Ca. 120 m sørøst for tiltaksområdet ligger det Odderøya, et statlig sikret friluftslivsområde (ID FS00001769), klassifisert som svært viktig, jf. Naturbase faktaark om lokaliteten. Ifølge opplysningene i faktaarket, brukes området svært mye og er tilrettelagt for bruk av ulike grupper i befolkningen.

Etter vår vurdering vil ikke de omsøkte tiltakene direkte påvirke de registrerte dyreartene i nærheten av tiltaksområdet. Støy under anleggsarbeidene kan likevel påvirke adferd hos både fugl og vannlevende organismer. Det er stor variasjon i ulike arters sensitivitet til støy og type reaksjoner, men unngivelse og forstyrrelse av fødeopptak og hvile er typiske adferdsrespons. Støy kan også redusere verdien av rekreasjon og friluftsliv og oppleves sjenerende av naboer. Ettersom den omsøkte utfyllingen i sjø er en del av et større utbyggingsprosjekt, anser vi at støybidraget av selve utfyllingen vil være begrenset. I det aktuelle tilfellet vurderer vi likevel at støy kan være en ulempe ved utøvelse av friluftsliv og rekreasjon under anleggsperioden.

Tidsperiode for gjennomføring av tiltakene

En hovedregel er at tiltak i sjø ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i

vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene. Av hensyn til bl.a. viktige naturtyper og arter kan ytterligere innskrenkning av perioden for å gjennomføre tiltak være aktuell.

Ifølge opplysningene i søknaden og tilleggsinformasjon i COWI AS sitt brev av 09.04.2021, er det lagt opp til at utsprengning av parkeringsanlegget der massene til utfyllingen skal komme fra, skjer samtidig med utfyllingen i sjø. Bakgrunnen for dette er at det ikke er tilgjengelig areal til å mellomlagre massene på land ved tiltaksområdet i sjø, og ev. transport ut av området, mellomlagring et annet sted og transport tilbake til å gjennomføre utfyllingen vil forlenge anleggsperioden og medføre større kostnader for utbyggingsprosjektet. Planlagt oppstart av sprengningsarbeidet er 01.06.2021.

På bakgrunn av det ovennevnte og siden det ikke er registrert viktige naturtyper og arter i tiltaksområdet, har vi besluttet å ikke innskrenke tidsperioden for når tiltakene kan gjennomføres.

Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Vi har bl.a. lagt følgende databaser til grunn for vurderingen: Naturbase kart (<https://kart.naturbase.no/>), Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no>), Fiskeridirektoratet sitt kartverktøy (<https://open-data-fiskeridirektoratet-fiskeridir.hub.arcgis.com/>), og Vann-nett (<https://vann-nett.no/portal/>). Vi anser at kravet til kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8, er tilstrekkelig ivaretatt.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av utfylling i sjø godt kjent gjennom erfaringer fra lignende tiltak. Det finnes også omfattende forskning på effekter av miljøgifter på det akvatiske miljø. På bakgrunn av dette legger vi mindre vekt på føre-var-prinsippet som skal legges til grunn for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Selv om tiltakene vil berøre et relativt stort sjøbunnareal, er det ikke registrert spesielt viktige naturverdier i tiltaksområdet. Vi forventer at tiltakene vil medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt. Vi vurderer derfor at det ikke er sannsynlig at tiltakene, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil medføre skade på naturmangfoldet. Det må likevel påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vilkår om avbøtende tiltak og turbiditetsmålinger under tiltaksgjennomføring er et eksempel på dette. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning («Best Available Technology»), jf. vilkår 11.

Vannforskriften

Tiltaksområdet tilhører vannforekomsten Kristiansandsfjorden-indre havn som er registrert med ID 0130010302-2-C i portalen Vann-nett. Vannforekomsten har moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Det er gjennomført flere undersøkelser av både økologiske og kjemiske parametere, og klassifiseringen er basert på høy presisjon. På grunn av tekniske årsaker er fristen for miljømålene utsatt til 2033. Det omsøkte tiltaket berører kun en del av vannforekomsten. Statsforvalteren mener derfor at det er rimelig å anta at de ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomsten i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomsten når miljømålet eller ikke, jf. vannforskriften § 4, forutsatt at tillatelsens vilkår overholdes. Vi vurderer derfor at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

6 Vilkår

1. Det kan fylles ut inntil 33 000 m³ utsprenge steinmasser i sjø i det omsøkte området. Rammen inkluderer 10 % feilmargin i forhold til de omsøkte volumene.

Arealet som blir berørt av utfyllingen, må ikke overskride areal anvist på kart vedlagt søknaden av 14.12.2020.

2. Tiltakshaver skal vurdere utfyllingsmassenes egnethet mht. innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og potensiale for forringelse av vannmiljøet. Sprengstein som kan eller vil medføre nevneverdige skader eller ulemper for vannmiljøet, skal ikke benyttes. Det skal heller ikke brukes stein fra bergarter hvor frigjøring av nåleformede partikler er sannsynlig, og stein med fare for innhold av sulfidholdige bergarter.

Tennledninger, plastikk og annet ikke naturlig materiale skal så langt det praktisk lar seg gjøre, fjernes før utfyllingen. Det skal etableres mottakskontroll for plast på utfyllingsstedet og iverksettes tiltak for å hindre spredning av plast etter utfylling. Dette skal dokumenteres i sluttrapport, jf. vilkår 12.

3. Dobbelt siltgardin eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt skal benyttes under utfylling. Siltgardinet skal så langt det er mulig omslutte hele tiltaksområdet og kontrolleres for funksjon. Siltgardinet må ikke fjernes før arbeidene er avsluttet, og visuell kontroll turbiditetsmålinger, jf. vilkår 4, viser at det ikke er synlig partikkelforurensning på innsiden av siltgardinet.

Etter at arbeidene er avsluttet, skal siltgardinen bringes til lovlig avfallsanlegg. Fjerningen må gjennomføres slik at partikler som har festet seg til gardinet under arbeidene, ikke raser av og spres i vannmassene.

4. Det skal utføres kontinuerlig måling av turbiditet under anleggsarbeidene. Målingene må være representative i forhold til påvirkningen av tiltaket. Målerne skal plasseres slik at de på best mulig måte fanger opp spredning av partikler ut fra tiltaksområdet. Turbiditeten skal måles i jevnlig dybdeintervaller fra vannoverflaten og ned til bunnen. Alle målinger skal loggføres. Det skal minimum etableres én referansestasjon i området som ikke er påvirket av arbeidene. Turbiditet skal måles ved alle stasjoner samtidig så lenge arbeidene pågår.

Grenseverdien settes til referanseverdi pluss 10 NTU. Tid mellom hver avlesing skal ikke være over 10 minutt. Arbeidene skal stanses ved overskridelse av grenseverdien utover en periode på 20 minutter, nødvendige tiltak iverksettes og Statsforvalteren varsles. Arbeidene kan gjenopptas når

turbiditeten ved målestasjonen er lavere enn grenseverdien. Måleresultatene legges ved sluttrapport, jf. vilkår 12.

Program for turbiditetsmålinger der planlagt plassering av målestasjonene vises og begrunnes, sendes Statsforvalteren minst ei uke før tiltaket iverksettes.

5. Arbeidet skal utføres på en slik måte at det i minst mulig grad medfører partikkelspredning og volder tilslamming av vannmasser og strandområder. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak skal gjennomføres. Statsforvalteren må varsles ved alle forhold der tiltaket kan berøre miljøet negativt.

6. Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriften § 4.

7. Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltaket er avsluttet.

8. Internkontroll for aktiviteten må være utarbeidet, jf. forskrift 06.12.1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften). Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Alle avvik skal loggføres.

9. Før tiltaket iverksettes og minimum ei uke før skal det gis beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart, samt hvem som er ansvarlig entreprenør. Det kan varsles med enkel e-post med saksnummer til sfagpost@statsforvalteren.no. Det kan bli ført tilsyn under arbeidene.

10. Dersom det viser seg at utfyllingsmasser er av en slik karakter at arbeidene medfører alvorlige miljømessige problemer, tas det forbehold om at arbeidene skal stanses, og at saken blir vurdert på nytt.

11. Den best tilgjengelige teknologien/metoden må benyttes i utførelsesfasen både mht. metode, kontroll og overvåkning, jf. BAT-prinsippet («Best Available Technology»).

12. Statsforvalteren skal ha sluttrapport om arbeidene som er utført, innen seks uker etter at tiltaket er avsluttet. Rapporten skal bl.a. inneholde beskrivelse av arbeidene, kopi av loggføringer, redegjørelse for ev. avvik og øvrige opplysninger for å dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt. Fotodokumentasjon på gjennomførte tiltak skal legges ved sluttrapporten.

13. Tiltakshaver skal rapportere data fra utført prøvetaking i sedimenter i Miljødirektoratets fagapplikasjon *Vannmiljø* innen fire uker fra dette brevet er mottatt. Statsforvalteren skal informeres når dataene er lagt inn, og vannlokalitetskode skal oppgis.

14. Tillatelsen er gyldig i to år f.o.m. vedtaksdato.

7 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Kanalbyen eiendom AS, er ansvarlig for at tiltaket gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lowerk eller fra

berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Privatrettslige forhold forutsetter vi avgjort før tiltaket finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi minner for øvrig om meldeplikt til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet.

8 Erstatningsansvar og klageadgang

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Kanalbyen eiendom AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen, til Miljødirektoratet. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, kommer frem.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Agder.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggrupeleder forurensning
Miljøvernnavdelingen

Liudmila Pechinkina
rådgiver
Miljøvernnavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Agder fylkeskommune

Fiskeridirektoratet

Kystverket

Naturvernforbundet i Agder

Norsk maritimt museum

Kristiansand kommune

COWI AS

Ingrid Gjesteland

Postboks 788 Stoa

Postboks 185 Sentrum

Postboks 1502

Postboks 718

Postboks 720 Skøyen

Postboks 4

Postboks 6412 Etterstad

4809 ARENDAL

5804 BERGEN

6025 ÅLESUND

4666 KRISTIANSAND S

0214 OSLO

4685 NODELAND

0605 OSLO